

Maazi Ben Igbokwe

***Dibia
Mberede***

Ejije Nt👓ochi

Dibia mberede: ejije ntoochi By Igbokwe, B. is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).

Maazi Ben Nsofor

Dibia
Mberede

Ejje Nwachi

OZI EKELE

Umunye n'okwu n'okwu aka ehe o siri weta mkpuru ngwo,
y'ama n'ama ezi amanya. O bu ya mere m'ji ekele
n'okwu n'okwu amamihe, Chi na-agwam-ka-m-
ede

Amunye n'okwu ezi odoziaku m bu Immaculata
Adunare ibe ibe, nakwa Umụ m, Chisimchere na
Pete n'okwu n'okwu ndi n'izi asusu Igbo n'ulo
n'okwu n'okwu

Amunye n'okwu n'okwu n'ite, o bu ya mere m ga-
n'izi n'izi n'okwu n'okwu ma m'kwu bu Sir ABC Tony
Duruaku n'okwu n'izi n'izi n'okwu nakwa agbamume ya
n'ite n'ite n'ite; nakwa Mazi Killian Oguledo
n'ite n'ite n'ite n'ite n'ite Bank, maka ezi nkwado ya.

N'okwu n'okwu n'ite n'ite m nakwa ulo oru State Imo
n'ite n'ite n'ite n'ite n'ite Omenzala, socha keta oke n'izi
n'ite n'ite

Amunye n'okwu n'ite n'ite anyi niile, ndi asusu Igbo na-
n'ite n'ite

Munye n'okwu n'ite n'ite
Imunye n'okwu n'ite n'ite
Amunye n'okwu n'ite n'ite
Omu n'ite n'ite

AGWA NDI SO N'EGWU

1. Onyeadumarakwe - Openku n'isi
dibia.
2. Ukwuajoku - Nwanye Onye adumarakwe
3. Mbilitem - Onye agbata
4. Echidime } - Umuodibe agbata
5. Mgbечи } - Umuodibe agbata
6. Nwaagazi - Nwanye Eze
7. Mgbemere - Nnaukwu Echidime
nakwa papa
8. Nnalụ - Ada Mgbemere
9. Chigboo - Nwaokorochi
10. Uwaawuike } - Ndi biara ka ọ bụ
11. Ogemdi }

AKWỤKWỌ NDI
NDE ỌZU N'IGBOKWE
NDI IYARALA.

1. Ọgburnoonyi Ndu Nu-Agu

2. Ọgburnoonyi Ndu Nu-Agu

3. Akuchịonyi

4. Igbokwe

5. Ọgburnoonyi Ndu Nu-Agu

6. Ọgburnoonyi Ndu Nu-Agu

AKUBI NKE NDI

AKUBI NKE NDI (1970) by N. O. ODUKWE

- Oduyadumarakwe:** Mba,
 kama oweri
 aha, aha, aha
 n'ilekwe
 Oduyadumarakwe
 oduyadumarakwe
 aha, aha, aha
 aha, aha, aha
- Oduyadumarakwe:** M'aka, m'aka, m'aka
 kama oweri
 aha, aha, aha
 aha, aha, aha
- Oduyadumarakwe:** Chet!
 Ihe omiri di
 na amdi na nwanye!
 Ajiatol kwara ezukwa
 wee si na
 Ihe omiri di na nwanye
 aha, aha, aha
- Oduyadumarakwe:** Ihe omiri di
 onye oke amamhi
 na na, aha, aha, aha
 aha, aha, aha, aha
 aha, aha, aha, aha
- Oduyadumarakwe:** Ihe omiri di
 aha, aha, aha, aha
 aha, aha, aha, aha
 aha, aha, aha, aha

- ahun: onye
 eke anamihie,
 nke ahu norokwa.
 Mana gaakpotaram:
 Oyenku o bula nwere ike
 isi ezigbo agugo dikam.
 (Tie aka n'obi ya)
 Onye adumarakwe
 gbara odibo afo isi
 n'aka dibia
 a mara aha ya,
 wee site na nwata
 mukorosisia asusu
 India nile o na-asu.
- Ukwajoku:
 Apari akula gi
 mana Imaghi.
- Onye adumara:
 Apari kugbuokwa gi
 onye efulefu.
- Ukwajoku:
 Azi gbagbuokwa
 ubochi ahu nke m
 ehere echiche
 iga kwuo na
 "Ekwere m"
- Onye adumara:
 Azi gbagbuokwanu
 ode akwukwo iwu ahu,
 nke nwunye ya
 kwakariri nkita n'iko
 bukwa onye mere
 kam bianye aka
 n'akwukwo a m jiri
 luru onwu ga-egbu m.
- Ukwajoku:
 Ugbu a bu gi ututu.
 Ikwesiri
 Ina-ekete chi gi

n'ubochi nile
 nke ndu gi
 nakana hutar
 nwarvi dika m.
 I rugo msp s'okwu.
 Nwoke kwesiri ilo nwarvi
 dika m

Onyeadumarakwe: O bu eziokwu na
 Ikwanyeere m'ugwu,
 nke ozo a bura
 na m'were she
 nyere m'afu o'aju
 n'anyasi ubochi
 aghamakw'okwu anyi.
 mana mechie nke abu.
 Echetakwarala m
 ihe mere ubochi abu
 ka m hapu
 igbo nsi n'onu...

Ukwajoku:
Onyeadumara:
 O zuola.
 Ka anyi hapu ya etu abu,
 Anyi amarala
 ihe anyi marala.
 Nke abu n'ugwu

Ikwesiri ikele chi gi na
 i nuru onye dika m

Ukwajoku:
 O we!
 Na m kwesiri
 i kele Chukwu
 maka ilu gi,
 Nwoke chiri m
 Onu n'ala,
 Amadi nwa-oloo.
 Nkita

- Onyeadumara:** Ijokpochata ihu n'ile
di n'ulo a
O bughị naani n'akpa
a na m'asukwa
ihe onyūnū.
- Ukwuajoku:** Ireenzala ihu wale
di n'ulo a
o buladi aziza
e ji aza ihe
- Onyeadumarakwe:** E meghe ya otu ahū
agira egbuo gi,
atō di mkpa
- Ukwuajoku:** I burukwuola
akwā m' dīn
n'elu ya
- Onyeadumarakwe:** Igaghị enwe
ebe mgbazu.
- Ukwuajoku:** E nweghị otu mkpuru
ihe toghoro n'ulo a.
- Onyeadumarakwe:** Ka odiri nife
iforo ọlọ a
gaa rekoo.
- Ukwuajoku:** E nwekwara nū
ihe Ina-eme
abughị inu n'anyị
Na igba chaa chaa
site n'ututu n'ue anyasi.
- Onyeadumarakwe:** Nke ahū ha n'p
na-akwala n' n'ime
- Ukwuajoku:** Kedukwar n'p
otu aga-eme
Uhu aka anyi?
- Onyeadumara:** Otu o buia
masri gi
n'ee bu

- Ukwajoku:** Ebu m'uma aka ano
n'is: naani m.
- Onyeadumara:** Butuo na n'ala
- Ukwajoku:** Ha na-ebe akwa
ihe oriri oge o bula.
- Onyeadumara:** Pja ha utali.
O buru na afo ejam,
ojala mmadu n'ile
di n'ulo a.
- Ukwajoku:** Onye ihere
anaghi eme.
Ihere na ihe
ga-adigide onu a?
- Onyeadumara:** Bja nwanyi,
o dela gi nma.
m'ula?
- Ukwajoku:** Mkpari gi abụ akariala,
Imkwalanu ya?
- Onyeadumara:** Okwu abụ
agafewe! a ihe ozo;
nwanyi
akpasukweia m iwe.
- Ukwajoku:** Atasi n'awa unara
a gwa ya osisi
e jiri tuo ya
I chere na mu
amaghi ihe m ga eme gi
ka Imara onwe gi
- Onyeadumara:** Gini ka m ga-eyi
mara onwe m
ebe m no ebe a
na-adolighari
iji zue gi.
- Ukwajoku:** Taa

- Onyeadumara:** kwuru nsi nsi puo,
Ezigbo nwunye ni,
Ichowakwala nsogbu
dika Isi acho.
- Ukwuajoku:** Aga m egosi gi na
Igaghi anyuli nsi elu
Gini ka Ipuru ime?
- Onyeadumara:** (jide ya aka) ome m n'obi
otem-egbum,
Iga-enweta ihe ahu,
Ina-acho ugbu a.
- Ukwuajoku:** O ba-mba
alughi-ogu.
oge agaala
mgbe egbe onu ndi a
Ina-agba
na emetu m n'ahu.
- Onyeadumara:** Titi,
aga m eji okpo
akujasa gi onu
ugbu a.
- Ukwuajoku:** Onye anuruma
mmanya dika gi.
- Onyeadumara:** Aga m
apia gi utali.
- Ukwuajoku:** nwa ori nsi!
- Onyeadumara:** Aga m eri gi
ugba a
- Ukwuajoku:** Udele!
- Onyeadumara:** Aga m ahi gi
dika akpa gari!
- Ukwuajoku:** Huuu! Nwangwi,
Oghenye onu ntu
ekwensu mpi asaa.

- onye ariri, nwa eba
 maamiri,
 onye osi.
- Onyeadumara:** (were utari pia ya)
 Ngwanu,
 aki guru nwata aguu
 adighi aru ya afo.
- Ukwajoku:** (bewe akwa)
 chiei, chiei,
 o gbuola m o!
- Onyeadumara:** Utari
 agwula ihe cji
 achu onye ara
 (mbilitem ni wee bata)
- Mbilitem:** Bja!
 Kwusinu ihe a
 Aru ka o bukwa!
 Ezigbo ihe ihere.
 Nwoke efulefu a,
 obi na-atọ gi uto
 iji otu a na-aku
 nwunye gi ihe.
- Ukwajoku:** (Lee mbilitem anya setipu
 aka ya wee gbaa ya
 aka na nti)
 Imarala ma
 o bu m si ya
 kuwa m ihe?
- Mbilitem:** Oh o o!
 Bike unu egbulam egbu.
- Ukwajoku:** O maputa-omanye
 n'ekwu abo
 ginu mere
 Ijiri baru ozu onwe gi

- Mbilitem:** bara ebe a?
Ukwuajokụ: O bu aghotaghi aghota
 Ihe mere ebe a
 o gbasara gi?
- Mbilitem:** Mba!
 Ihe I kwuru
 bu ezi okwu.
- Ukwuajokụ:** Ieenu!
 Ujo anaghi atụ gi
 Ichoro igbochi
 unu nwake
 iku nwunye ha ihe.
- Mbilitem:** Gbaghara m!
Ukwuajokụ: Kedu nke
 gbasara gi?
- Mbilitem:** E nweghi!
Ukwuajokụ: Gini mere
 I ji afakanye onu nsi
 n'ibe agbasaghi gi?
- Mbilitem:** Asị m gi
 gbaghara m.
- Ukwuajokụ:** Lewe onye na-ele gi,
 kwuo ihe doro gi anya
 na ihe gbasara gi.
- Mbilitem:** Agaghị m ekwa,
 pịa ozo.
- Ukwuajokụ:** O na-amasi m
 oge gbula
 di m na aku m ihe.
- Mbilitem:** Nsogbu adighi!
Ukwuajokụ: Odighi ihe
 na-ewepu m

- n'ahu.
Mbilitem: Nke ahu
 bu eziokwu.
Ukwajoku: Ihu ezigbo
 anu oha.
 Maka tinye onu
 n'ibe agbasaghi gi
 (O wee kuo ya aka na nti
 Mbilitem wee gbaso
 Onyeadumara, bukwa onye
 kuru ya aka na nti, ma
 piakwa ya utari)
Mbilitem: Enyini nwoke
 egbula m'egbu,
 eji m'abim nile.
 Gaa n'ihu
 piawa ya utari, zoo ya
 mpiatanupia
 ma Ichoo.
 E nwekwara m'ike
 inyere gi aka
 ma Ichoo.
Onyeadumara: Achoghi m'
 enyemaka gi.
Mbilitem: E nwekwara onye o di.
Onyeadumara: Mu choo
 Mu akuo ya the
 na achoghikwanu,
 mu anapu ya.
Mbilitem: O dikwa mma.
Onyeadumara: Onye a

- bu nwunye m,
o bughị nke gi
- Mbilitem:** Anaghị m
aru gi uka.
- Onyeadumara:** I kwesighi igwara
ihe m ga-eme
- Mbilitem:** Mbanu!
- Onyeadumara:** Ka ihe oma gi
ha otu ahu.
- Mbilitem:** Nke ahu bu
ihe kwesiri m.
- Onyeadumara:** Ibu ozu mkpị,
maka itinye oma gi
n'ihe agbasaghi gi.
Cheta ihe
akwukwo nso kwara,
ihe o bula
Chineke jikoro omu,
onye agbasakwala ya'
(O wee kuru Mbilitem
wee chapu ya)
- Onyeadumara:** (nigwara ebe nwunye ya na
na jidekwa ya aka)
O barakwanu na
anyị emee udo ugbuga,
Icheghi na
o ga-adi nma?
A chotom ka
Inabata ya.
- Ukwuajoku:** O di nma!
Oge Ipiagbu enara m
dika nwa ariri.
- Onyeadumara:** Nke ahu
enweghi ihe o bu.

- Nabata ihe ni
na-agwa gi.
- Ukwuajoku:** Nke ahu
agaghi enwe isi.
- Onyeadumara:** Ihu la ?
- Ukwuajoku:** Mba.
- Onyeadumara:** Ezigbo nwanye m
nara mma.
- Ukwuajoku:** Abughi m!
- Onyeadumara:** Biana,
kedukwana ihe
Ina-emem dika
onye yi azu efe ya.
- Ukwuajoku:** Hapu m aka,
ezigbo iwe na-ewe m,
eziokwu ka m
na-agwa gi.
- Onyeadumara:** Mbanu,
ihe ahu enweghikwanu
oke okwu di ya n'ime.
- Ukwuajoku:** Hapu m
ka m nooro onwem.
- Onyeadumara:** Jufe m aka,
ejim obim nile.
- Ukwuajoku:** I mere m
ezigbo ihe ojoo.
- Onyeadumara:** O dila nuna,
eweziia iwe,
gbaghara m.
I kwela?
- Ukwuajoku:** Aghagharalam gi
m'onwe ya)

mana Ighaghi
 ita ahuhu
 diiri mmehie gi
 oge adighi anya.

Onyeadumara:

O bu gi
 aghotaghi aghota,
 ma I kwuo otu ahu.
 Udi gburugburu-gbara
 gbara
 ndia kwesiri
 Ina adi,
 kwa-mgbe-kwa-mgbe,
 ha so n'uto di
 n'alumdi na nwunye.
 Ikurita aka na nti
 na ipia utali
 na-eme ka
 di na nwunye
 hu onwe ha n'anya karia.
 Ugbua agawalam
 n'ime oha,
 nkwa m na-ekwe gi bu
 na m ga-egbutere gi
 nku buru ibu
 tupu chi ejie.
 (o wee puo)

Ukwuajoku:

Buru ozu onwe gi puo.
 Enweghi ihe ga-eme
 ka m chefuo
 iwe di m n'obi,
 n'agbanyeghi na m

na-ajakasiri gi eze ochi.
 Aga m
 enwetariri uzo ni
 ga-esi kwuo gi ugwo
 utali niile a Ipiram.
 O bu eziokwu
 na umunwany
 nwere uzo ha na-esi
 emeghute ndi Di ha,
 mana nwoke isi aki a
 kwesiri imesi ike.
 Ma mu emeghi ya,
 obi agaghi eru m ala
 (Mgbechi na Echidime wee
 bata)

Echidime:

Ewo !
 Ozi nke a ha zuru anyi
 enweghi isi na odu.

Mgbechi:

Gini kwanu
 ka unadu ga-eme?
 Anyi ganu eme
 ihe nna anyi ukwu
 ziri anyi mee,
 ozo aburu na
 anyi kwesiri
 igosi mwute n'oria a
 Ada nna anyi ukwu na-aria
 Ozokwa aburu
 agbamakwukwo ya,
 nke a kagburu
 n'ihi oria abu

O na-aria
 O bukwa cziokwu na
 Amaaku nwere ezigbo
 ego mana
 Nnaaly huru Chigboo
 n'anya karichaa
 kama mgbemere achoghi
 inabata
 nwokorobja a
 dika ogo ya nwoke.

Ukwuajoku:

(n'onwe ya)
 O putara na mu
 enweghi ike
 chota uzo m ga-esi
 megwara ihe niile
 nwoke a mere m.

Echidime:

(gwawa Mgbechi)
 ihe a agwulam ike
 onweghizikwa dibia
 foro n'ala.

Mgbechi:

Oge ufodu
 o buru na mmadu
 agaa n'ihu na-cho
 ihe o na-acho
 O nwere ike ihu
 ihe ndi o nweghi ike ihu
 oge o bidoro,
 kamachaa n'ebe ufodu...

Ukwuajoku:

(n'onwe ya)
 Ehee!
 Agam emegwara,

n'agbanyeghi ihe si ya
n'ime puta.

Enweghi m ike
ichefu utali a
nwoke a piaram,
nke ahụ enweghi
nchefu n'ụwa.

Mba

(gakwuru Mgbeshi na
Echidime)

Ewoo,

umunnem iwe ewela unu
ahughim unu
maka uburu isi m
anoghi otu ebe,
nke ihe kpatara ya
bu mmekpa ahụ m nwere.

Mgbeshi:

Mmadu niile di n'ụwa
nwechara otu nsogbu
ma o bukwana
nke ozo.

Anyi onwe anyi
nwekwara ihe
di anyi mkpa
nke anyi na acho.

Ukwajokụ: E nwere m ike

inyere unu aka
n'udi o bula?

Mgbeshi:

I nwekwara ike;
Anyi na-achọ dibia maara ihe
nke oma,

onye nwere ike igwo
 Ada ma anyi ukwu,
 bukwa onye
 ogbu dara'ugba a.
 Otutu dibia
 agwoola nke ha mutara
 n'isi nwatakiri a
 mana isi adighi,
 anyi wee chee na
 a ga-enwekwa dibia
 ndi ma ihe
 ibe ha amaghi,
 nweekwa ike ime
 ihe ibe ha
 enweghi ike ime.
 O bu onye di otu a
 ka anyi na acho.

Ukwuajoku: (n'onwe ya)

Chinke ezitela
 uzo m ga-esi
 megwara nkita ara ahụ
 a na-akpo
 Onyeadumara,
 Ihe o mere m,
 (gwawa ha)
 O dighi onye ozo
 kwesiri inye unu
 ntuzi aka gbasara
 ihe unu na-acho
 karia m.
 Anyi nwere

- otu nwoke nke
kacha itunanya
n'owa nile,
n'ihii udi orja
ndi o na-agwo.
Biko kedu
ebe anyi ga ahu ya?
- Mgbechi:**
Ulwujoku: Iga-enweta ya
n'ime ohia
ebe o na-epe nku.
- Ehidime:**
Dibia,
na-epe nku?
- Mgbechi:**
Elemanya
ihe Ichoro ikwu
bu na o no n'ime ohia
ebe o na-abu mgborogwu
na mkpaakwukwo.
- Ulwujoku:**
Mba !
Nwoke a bu
agbara n'onwe ya.
Udi ihe ahu
na-amasi ya
nke ukwu.
Agwa nwoke ahu
puru iche,
tinyekwara oke
obi oku ya.
Igaghi ekweta
na o bu Dibia
ma Ihu ya.
Ejiji ya

na-adi ka
 nke mmadu ukporo,
 oge obula
 o na-eme ka
 onve amaghị ihe,
 site etu abụ
 na-emegharị
 ndị mmadu anya.
 Enweghị
 ihe o kporo ugwu
 dika ịjị
 nka na ngozi
 nke Chineke nyere ya,
 gwọọ ndị mmadu
 orịa ha.

Mgbechi:

Ọ bu ihe doro anya
 na otutu ndị
 a maara abụ ha
 nwere etu
 ha si akpa agwa, oge ufodu
 ha ewere iberibe
 tinyere amamibe ha.

Ukwuajoku:

Iberibe nwoke a
 enweghị atụ
 Oge ufodu
 o na-acho ka
 a pia ya utau
 lupu ya ekweta
 na ya bụ dibia.
 ka m ọsọswa omu
 aka na ọti .

o nweghi ike ikweta
 na ya bu dibia
 beluso onu weere utali
 pia ya nke oma
 tupu ya ekweta.
 Ihe a ka anyi na-eme
 oge o bua anyi choro ya.

Mgbechi:

Nwoke a
 dikwa egwu.

Ukwuajoku:

Eziokwu,
 mana n'ikpeazu,
 Iga achoputa na
 o bu okpoka dibia.

Mgbechi:

Kedu aha
 nwoke a?

Ukwuajoku:

A na-akpo ya
 Onyeadumarakwe.
 Ighaghi imata ya
 ma Ihu ya.
 Nwoke ahu
 gbara ahu onu
 oji buru ibu.
 Efe o yi
 fukoro afuko,
 ma na-achakwa
 ahibia ndu ndu
 na oroma oroma.

Echidime:

Ahibia ndu na oroma,
 o buzinu dibia Okooko,
 iche!

Mgbechi:

Nwoke a

Ụkwụajọkụ:

o ma anya ogwu
 dika Isiri kwuo?
 Gini mere !
 Nwoke a na-anu
 oru ebube
 di ichhe ichhe.
 Onwa isii gara aga,
 e nwere otu nwanyi
 nke dibia niile juru aja.
 Ewerela ya dika
 ozu nwuru anwu
 ihe kariri awa isii
 ma o hu karia,
 ha achowala Iburu ya
 gaa lie
 tupu ha akpota
 nwoke a anyi
 na-ekwu okwu ya.
 Onyeadumara
 wee lee ya anya,
 were otu ihe
 dika mmiri ogwu
 tunye ya n'onu,
 ozugbo ahụ
 ya esite n'akwa ndina ya
 malite na
 na-agagharikwa
 ebe niile
 dika e nwebughị
 ihe mere ya.
 Ehe !

Echidime:

- Mgbechi:** Ihe ahu o tunyere ya n'onu
ga-aburiri
mmiri
ndu.
- Ukwuajoku:** Eiemanya !
Ozokwa,
"o rughi izu uka ato,
nwata nwoke
di ihe ruru
afọ iri na abuo
esite n'elu ulouka
daa, ma kupiasia isi ya,
aka na ukwu ya
n'okporo uzo.
Ozugbo ha kporo
Onyeadumara,
O were ihe dika ude
tee nwata ahu
n'ahu ya nile,
nwata ahu
ebilie ozugbo,
soro unuaka ibe ya
gaa kuwa boolu
- Echidime:** O dikwa
egwu o !
- Mgbechi:** Nwoke a
ji ihe nzuzo
nke ji uwa
nile ndu.
- Ukwuajoku:** Nke ahu
abughi asi.

- Echidime:** O chim o !
 O bu udi nwoke a
 ka anyi na-acho.
 Bia ka anyi
 gaa oso oso
 gaa hu ya.
- Mgbechi:** I meela,
 Chukwu gozie gi
 maka aka nile a
 I nyeere anyi.
- Ukwurajoku:** Chetakwanu
 ihe m gwara unu
 maka nwoke ahụ.
- Echidime:** Hapuru m
 nke ahụ.
 O buru ihe gbasara
 ipia utali,
 nsogbu adighi.
- Mgbechi:** Chukwu mere ebere
 anyi ahụ nwaanyi a,
 e nwere m olife-anya
 na ije anyi
 ga-adị nma.
 (Ha wee puo)
Oku Anyu.

NKIRI NKE ABUỌ

*(Onyeadumara wee bata buru ololo mimanya
N'aka na-agukwa egwu).*

- Onyeadumara:** Ayara elu uwa,
elu uwa e elu uwa
elu uwa e, elu uwa oma,
Ayee elu uwa.
- Mgbechi:** Anurum olu
onye na-agu egwu
na epekwa nku.
- Onyeadumara:** Elu uwa muo,
Ayee elu uwa a,
Ehe m
Ana-eme ogu
ana-eme onu.
Anutukwanu
anutukwanu
(nuru tu)
Nku na eme
akpiri a na-akpo
nimadu nku
dika inyinya ibu.
(Guwa egwu)
Chincke Nna
Anam: aru gi
Kamu [ga-eletam
n'ulo oria,
bia leta m

- n'ulo erimeri.
 Maka na mgbawasi onu
 adighi mu mma,
 Otua ka ebe a di
 ka m hapu icheta
 ihe ndi m
 chefuru echfu.
- Mgbechi:** Ihe a bu nwoke
 anyi na-acho.
- Echidime:** Echeckwalam
 otu ahu,
 ka anyi gakwuru ya.
- Mgbechi:** Chere
 ka anyi lezie ya
 anya nke oma.
- Onyeadumara:** (Wee hu ha tugharia lee ha
 anya otu n'otu,
 wedata olu ya si)
 Hee m!
 Otom egbum,
 ahughi ma erighim,
 ololom
 (guwa egwu)
 Oso ndi o we ndi o
 Oso ndi o we ndi o
 Agwam ogbasara gi...
 Gini ka ndi a
 choro bia ebea?
- Mgbechi:** O bu ya
 n'eziokwu.
- Echidime:** O bu ya ka

- Nwanyị a na-ekwu
maka ya.
- Onyeadumara:** Ndi a na-ekwu
maka m
na-ciekwam anya.
Gini ka ha bu n'uche?
(wetuo ololo ya n'ala ozugbo
Mgbechi hulatara ka o kelee
ya, Ochee na o choro i buru ya,
tugharizie ya, n'akuku nke
ozo, Onyeadumara, ewerekwa
ololo ahu wee dote ya n'afọ ya,
ma na emekwa ihe ndi ozo na-
ato ochi).
- Mgbechi:** Nna anyi ukwu,
okwa aha gi bu
Onyeadumarakwe?
- Onyeadumara:** Gini mere?
- Mgbechi:** Anam aju gi
ma aha gi obughi
Onyeadumarakwe?
- Onyeadumara:** (Lee ha abuo anya n'otu
n'otu)
O bu m,
o bughikwam,
amaghim ihe
unu ji acho ya.
- Mgbechi:** Anyi na-acho ya
maka Odinma
anyi nile.
- Onyeadumarakwe:** O bu ihe gbasara
aka oru m,

Mgbechi:

ung enweghi nsogbu
 anu mya
 Obi di anyi uto
 nke ukwu
 gbasara ihe anyi na-acho.
 Anyi biara iri o gi
 maka enyemaka.

Mgbechi:

Nna anyi ukwu,
 Ibu nwoke obioma,
 mana jisi nke
 kpuru okpu gi,
 ka anwu hapu
 Ichagbu gi.

Echidime:

Ece'
 Nna anyi ukwu
 kpuchie isi gi.

Onyeadumara:

(n'onwe ya)
 Ndi nwekwara
 ume ala

Mgbechi:

Ya atukwala gi n'anya
 na anyi na-acho gi
 makana otu a
 ka a na-esi achoghari
 ndi gbasiri ike.

Anyi amarala ihe
 Ipuru ime.

Onyeadumara:

Umune m
 o bu eziokwu na
 a bun onye kacha ihe ya
 n'uwa nite
 n'ihe gbasara ipe nku.

- Mgbechi:** Haa!
Nna anyị ukwu:
- Onyeadụmara:** Ana meji
orụ akant kporo the,
otu obula nkụ ha,
anam epe ya,
riiri.
- Mgbechi:** O bughị ihem
na-ckwu maka ya
- Onyeadụmara:** Gini ozokwana?
Ana merete ya
ezigbo ego,
otu ukwu nkụ,
nari naira abuo.
- Mgbechi:** Biko,
ka anyị hapu
ikwu udi the ahụ
ugbua.
- Onyeadụmara:** Eziokwu m nile,
agaghim
anipuru gi fadin.
- Mgbechi:** Nna anyị ukwu
anyị nile ma
otu ihe siri kwuru.
- Onyeadụmara:** Gi mara otu ihe siri kwuru
Iga-ama na
ihe mgwara gi
bu ezigbo onụ ya.
- Mgbechi:** Ihe ndia nile

- di nma maka ochi eze
mana ...
- Onyeadumara:** Gị na onye
na achikasi eze?
Agaghim
Amipuru gi fadin.
- Mgbechi:** Biko
egwuregwu ahụ
ezuola.
- Onyeadumara:** Ha nwere ike
mipuru gi ya ego
ebe ozo.
Kama ihe Iga-aghota bu
na nku di n'iche ichie,
mana, nkem, ...
- Mgbechi:** Ka anyị
Hapuru isiokwu ahụ
ugbu a, kwuo. .
- Onyeadumara:** N'ihu Chukwu na Mmadu,
enweghi ebe
aga-amipuru gi ego.
- Mgbechi:** Eche!
Eziokwu?
- Onyeadumara:** Baa!
Kwere ihe m na-agwa gi,
Ihe ahụ ka Iga-akwu.
Eziokwu m anaghim
ana oke ego.
- Mgbechi:** Nwoke tozuru oke
dika gi
ekwesighi iganye aka
n'aghugho ndja nlile.

Leemu otu
 I siri we data onwe gi ala
 wee na ekwu okwa otu a.
 Okwesiri ekwesi
 na oke dibia dika gi
 ga na ezoghari onwe gi
 ebe ndi nmady na
 wee na ekpuchi
 ezigbo akaraka
 (hineke nyere gi?)

Onye adumara:

(n'onwe ya)
 Onye a bu onye ara!

Mgbechi:

Nna anyi ukwu
 biko enegbari! a anyi anya.

Onye adumara:

Kedukwanu otu o bu?

Echidime:

Abughon di a
 enweghi isi
 Anyi ma ihe anyi ma.

Onye adumara:

Gni ka unu ma?
 Ke di ihe unu na-akowa?
 Onye ka unu
 ekere na m bu?

Mgbechi:

Ihe jbu ka ihu,
 ekpeka dibia
 a maara aha ya

Onye adumara:

Tufiakwa gi
 barukwa dibia.
 Biko
 abeghim dibia,
 enw ebeghi mgbe m
 bu na dibia.

- Mgbechi:** (n'onwe ya)
otu a ka mmiri
na-eji eri ya
(Gwawa Onyeadumara)
Nna anyi ukwu
agokwala ago.
Ekwela ka anyi mee
ihe anyi ga-echeghari
n'ikpeazu.
- Onyeadumara:** Dika gini?
- Mgbechi:** Dika mmadu imecha ihe
chegharia n'ikpeazu
- Onyeadumara:** Ezie,
ihe o masiri unu mee
abughi m dibia.
Amaghi m ihe unu
na-ekwu maka ya.
- Mgbechi:** (n'onwe ya)
Echeela m na
anyi ga eweta ogwu ya
(gwawa Onyeadumara)
nke ikpeazu,
Nna anyi ukwu,
eji m Chineke
na-arjo gi ka
ikwere n'ibe Ibu.
- Echidime:** Kedu udi mmadu
di ihe a?
Kwusi nzuzu gia
ma kwere n'ezi okwu,
na Ibu dibia.

- Onyeadumara:** Ihe a
atakasiwalumahu.
- Mgbechi:** Kedu ihe iji
ago ago
ihe anyi maara.
- Echidime:** Kedu uru ihe nile a
Ina-akofeghari
baara gi?
- Onyeadumara:** Unu choro
mu ekwu ya
ugboro ogu na mu,
ka ndi udu nti
dika unu wee nuyi,
a bughi m dibia
- Mgbechi:** Ibughi dibia?
- Onyeadumara:** Baa!
(kpoo n'ubu)
- Echidime:** Isiri na
Ibughi dibia?
- Onyeadumara:** Mbaa!
(tinye aka na nri)
Ugboro ole
ka m ga-ekwu ya?
- Mgbechi:** Ebe o bu ihe i choro
lee ya
(Ha abuo ewere utari piawa
ya)
- Onyeadumara:** (na-ebe akwa)
Amadioha!
Iyiafoe,
ngwachere nu,

- Umumadi a,
abunite o bula
anuchora.
- Mgbechi:** Gini mere
Iji kwanye anyi
n'ipia gi utazi,
na anyi ukwu?
- Echidime:** I meela anyi-apia
okenye nwoke
dika gi utazi?
- Onyeadumara:** Kedu ndi ekwensu
kpatara m'ari a taa?
Eji m'aba
Obasi di n'elu
aro unu,
ihe a unu na egwu
o bu egwaregwu,
ka obu na una
efoia unu nke mere
unu jiri si na m bu dibia?
- Mgbechi:** Gini?
Ya bu? kwetabeghi na
ibu dibia.
I wee na agokwa ago?
- Onyeadumara:** * Ekwensu
kpoo m'oku
na na buru dibia.
- Echidime:** Ya bu
ndi kwuru na
ibu dibia
aburu ndi
okwu asi.

- Onyeadumara:** Amadioha,
otaakwu,
Obinikpa
okpukpu azu
gbakuru m
ma m buru dibia.
(Ha apia wa ya ihe ozo)
Ukwuajoku gbaa oso o!,
Eeen,
o zuola
umunna a ckwelam,
ma unu choo.
Abu m dibia.
Ma dibia afa
ma dibia ogeu
abucha n ha nile,
kama unu ga-apia m
utari dika onye ara.
- Mgbechi:** Ehee!
O di mma.
Obi di m uto ihu na
ogugu isi gi
abiaghachila gi n'isi.
- Echidime:** Obi di anyi mma na
Ikwuola cziokwu.
- Mgbechi:** N'ihya,
gbaghara anyi
maka ihe nile merenu.
- Echidime:** Biko
cwela iwe.
- Onyeadumara:** Chineke!

- Ejuna ka na
e nweghi onye myiri.
Enwere m'ike
i bu dibia
n'amaghi ana?
- Echidime:** Igaghi ebeghari ya
ma i kwere
n'ihe Ibu.
Onye oru uwere
ugwo oru ya.
- Onyeadumara:** Mana,
Umunaa,
unu chere na anya
di unu nma?
Unu leziri anya
Mu aburu dibia?
- Echidime:** Eec!
- Onyeadumara:** Eziokwu?
- Mgbechi:** Anagh'aju;
n'ajuju
- Onyeadumara:** Ekwensu kpoo m oku
ma m mara na m
bu dibia.
- Mgbechi:** Gini!
Ibu oke dibia
kacha ibe ya n'owa a
- Onyeadumara:** Chineke m'
- Mgbechi:** Nwanyị nwuru anwu
nke ndi mmadu; ehyo ili eli
ka i tere

site n'ihe i tunyere ya
n'onu,

O wee na-agaghari
n'ime ulo.

Onyeadumara:

Chineke dopu mire!
E merem ihe di otu a?

Echidime:

Nwantakiri
ghara afo in abuo
siri n'elu ulo uka daa
kupiasia isya
na abuya nile.

oge Ibiara,
a maghi mogwu
nke itere ya,
nwata ewere ukwu ya bulie,
gaa kuwa boolu

Onyeadumara:

Mmuo ojoo!
o mere otu ahu?

Mghechi:

O wee buru ya,
nna anyi ukwu,
I ga-enweta ego obula
lchoro n'aka anyi
ma o buru na
I soro anyi gaa.

Onyeadumara:

Isiri
na m ga-enweta
ego obula m choro

Mghechi:

Ozugbo! ozugbo!

Onyeadumara:

Eee?

Mgbe ahu abuzi m dibia
iru uka adighi ya.

- Nambu,
 e chefarum echefu,
 mana ugbua
 echetalum.
 Kedu ihe bu nsogbu unu?
 Ebec ka anyi na-aga?
Mgbechi: Anyi ga-akpo gi aga.
 O bu maka
 nwa agboghọ dara ogbu.
Onyeadumara: Eziokwu m
 O dobeghi m anya.
Mgbechi: (N'onwe ya)
 O bidokwala
 igwu egwu
 (gwa Onyeadumara)
 Nna anyi ukwu
 bia ka anyi gawa.
Onyeadumara: N'ebughị akpa ogwu m?
Mgbechi: Anyi ga-achotara gi
 ihe o bula
 Iga-eji aru oru.
Onyeadumara: (bunye Mgbechi oloto ya)
 buru ihe a,
 ihe eji azo ndu
 di ya n'ime
 (Tugharia ebe Echidime no
 wee gbo asu)
 Gịnwa.
 Gbakwasị ukwu gi
 n'elu osisi a.
 ihe ndi a bu ozi

Echidime:

́ibia na-ezi
 amuazu ya.
 Eziokwu m nle,
 ihe a bu ́adi
 ́ibia m na-acho.
 Obi m na-agwan
 na o ga-aruta oru a
 nke oma,
 o na-eme ihe ochi
 nke ukwu.

NKEBI NKE ABUO

(Mgbemere, Mgbechi, Echidime, Nwaogzi nọ n'ime ulọ).

- Mgbechi:** Ehee!
 Nna anyi ukwu
 ejim aka na
 obi ga-adi gi mma ugbua.
 Anyi akpotala dibia
 kacha ibeya
 n'owa niile.
- Echidime:** E nweghi dibia
 puru itopu
 eriri agbali ukwu ya.
 O meela
 ihe itunanya di iche iche,
 o na-agwote
 ndi nwuru anwu.
- Mgbechi:** Mana enwere
 otu o na-na esi
 akpa agwa oge ufodu.
 Obi ya
 na-awaghari awaghari,
 O nagh
 enwetacha onwe ya.
- Echidime:** O na-enwe nmasi
 n'kpa agwa
 ka onye iberibe.
 Mana n'ezie
 onwere ogugu isi

- nke ukwuu.
 O na-ekwu okwu
 ka akwukwo ogugu.
Mgbechi: Onutu ndi niniadu
 anula maka ya
 wee na-achoghari ya
 ka O gwo ha oria ha.
- Mgbemere:** Uta ghatara enwe
 ya rie ogu mkpuru aku.
 Adim na njikere
 itunye ihe o bula
 iji hu na obara ebe a.
- Mgbechi:** Ka m gaa kpota ya
 (o puo)
- Nwaogazi:** Kanye okwua m
 na-agwa gi
 n'ahu aja,
 Nwoke a ga-agwokwa
 otu ibe ya siri gwoo.
 Ihe niile ga-abu
 otu akuko ahu.
 N'uche m
 dibia kacha mma
 Iga-akponye Ada gi
 bu ichotara ya
 Okorobia ji obara ndu
 nke obi ya nabatara
 ka o luo ya.
- Mgbemere:** Mba!
 Mba! Mba!

- Echidme:** Etinyekwala onu gi
n'ine agbasaghi gi.
Okenye nwaanyi a,
Ina-ekwukwa ine
gbasara gi?
- Nwaogazi:** Agam agwa gi
ogu ughoro.
Dibja ndia
Ina-akpoko
agaghi abara gi
uru o bula.
Ihe nwa gi choro
abughi obarungbede
na o bukwanu utoosu.
Ezigbo ci
agwula ine nwere ike
igwo nwaanyi o bula
na-ana oria.
- Mgbemere:** E nweghi nwoke
ga-ekwe eruta ya nso
ugbu a aru ruru ya?
Oge n choro
ikenye ya di,
o kwa o fooro ntutu ya taa
na ya agaghi ekwe.
- Nwaogazi:** Mana Ichoro
ikenye ya nwoke
n'abughi obi ya.
gini mere Ikweghi
ka Chigbo,
onye o hura n'anya

lụo ya.

O buru na

Ikwetara oge ahụ,

O ghaghị

i lụ ya ugbu a.

Mgbemere:

Chigboo abughị

onye kwesiri

ilunwan,

o kpaghị toro

ma ya fọdukwa shishi.

Nwaogazi:

Mana enwere

nwanne nna ya

nke ji ezigbo ego,

bukwa, onye

na-akuru Chigboo

nkwa o na-agba.

Mgbemere:

Akuko gbasara

nwanne nne

ejikwa ego,

nwanne nna

ejikwa ego,

agwulam ike.

Ihe anyi na-ekwu

maka ya bu

ego eji n'aka.

O bu

onye iberibe

bu onye ga-eji

ego onye ozo

wee hiwe isi.

Gi kpewakwanu ekpere

ka nwanne ana gi nwuo
 ka Ibukoro ego ya,
 Chineke agaghị aza
 ụdị ekpere ahu,
 Nwagboghọ na-eché
 onye dị otu ahu,
 nwere ike ché gide
 ruo mgbe

Nwaagazi:

Chineke ga-abia!
 Anulam otutu akuko
 gbasara alundi
 na nwunye.
 Ihunanya kariri
 aku na uba,
 otutu ndi nne na nna
 na-akpakari,
 agwa ojoo
 nke bu Iburu
 mata ihe nwoke nwere
 tupu ha ekwere
 ka o luo nwa ha.
 Igbokuwa
 kporola Ada ya nwanyi
 kponye Ibezim
 n'ihi na nna Ibezim
 nwere aku na uba
 kari nna Kalu,
 bukwa onye
 nwa ya nwanyi
 huru n'anya.
 Mana lee ugbu a

otunwata nwanji ahu
 Ọz' ka nkita
 Ọmụta saa
 n'ili ahụta ọwa.
 Lee anya,
 Ọwa bu otumbia,
 Ọ ga-akara m nma
 ikponye Adam
 nwoke ọ huru n'anya
 ka ọ luwa.

Mghemere:

karia aku na uba
 nile di n'awa a
 Nwanyị rie nsi,
 mechic onu gi,
 I makwa na
 Ibu nwanji?
 ikwu choo, choo, choo ga-
 eme

Echidime:

mmiri ara gi agbakaa.
 (kutu Nwaogazi aka)
 O bu eziokwu
 jide onu gi aka.
 Inwekwara nsopuru?
 Nna anyi ukwu
 ma ihe ọ choro
 gi anoro ebe a
 na-amapusi onu.
 Ihe diiri gi bu
 iwe nwa gi ara.
 O bughị isi agugo
 e nweghị isi na ọdu.

- Nna anyị ukwu
nwe nwa
O bukwaya ma
ihe o choro.
- Mgbemere:** Nwayonu, nwayo!
Echidme: O di mma
ka mgwa ya ihe o maghi
karia ihapu ya
ka o kwuwe ihe
enweghi isi.
- Mgbemere:** O dikwa mma,
mana ikwesighi ime
ka ikikere o di gi n'aka.
(Mgbechi na Onyeadumara
wee bata)
- Mgbechi:** Diri na njikere,
dibia anyi abiala..
- Mgbemere:** Nna anyi ukwu
obi di muto
igwa gi na m choro
enyemaka gi
ebe o di ukwu.
- Onyeadumara:** (kpuru okpu nwagoro teekwa
nzu n'anya)
Nnam kwuru si,
"ebube nwadibia
bu nzu anya".
- Mgbemere:** Nna gi o
kwuru udi ihe ahu?
- Onyeadumara:** Eee!
- Mgbemere:** Kedu mgbe o

- Onyeadumara:** jiri kwuo ya
 Oge o na-akuru m
 akuko di ihe ihe
 gasara ndi dibia
 na otu ha
 na-esi eri okuko.
- Mgbemere:** O baru na nna gi
 kwuru ndi ihe a,
 nsogbu adighi.
- Onyeadumara:** Nna anyi nwadihia,
 che o bu na Inula...
- Mgbemere:** Kedu onye
 Ina-akpo dibia?
- Onyeadumara:** O bu gi
- Mgbemere:** Mana abughim dibia.
- Onyeadumara:** Ibughi dibia?
- Mgbemere:** Mba.
- Onyeadumara:** (were atali)
 ikwuru eziokwu?
 (piawa ya ihe otu ahụ e siri pịa
 ya)
- Mgbemere:** Eziokwu m.
 Chineke m ee!
- Onyeadumara:** Ugbu a
 Iburula dia
 ihe a gwara otu m
 siri dia dia nke e?
- Mgbemere:** Ke la gi
 ekwensu dia
 ikpota ebe a?
- Mgbemere:** Agwara m gi.

- na dibia a na-eme ihe ochi
nke ukwu.
- Mgbemere:** Aga machapụ ya na
ime ihe ochi ya.
- Mgbechi:** Nke ahụ
e nweghi ihe o bu,
nna anyi ukwu
egwu ka O na-egwu
- Onyeadumara:** Nna anyi ukwu
ewela iwe maka
agwa m kpasoro gi.
- Mgbemere:** Nsogbu adighi
- Onyeadumara:** Biko ewela iwe
- Mgbemere:** Anula m
- Onyeadumara:** Maka utali m
piara gi.
- Mgbemere:** Nke ahụ e nweghi
ihe o mere
- Onyeadumara:** O buuru m ezigbo
ihe nkwanyc egwu
ipia gi utali.
- Mgbemere:** O zuola,
ekwuzila ihe o bula
gbasara ya.
Amaghim ihe na-aria
nwa m nwanyi
achoro m ka I
lebara ya anya.
- Onyeadumara:** Nna anyi ukwu
obi di m mma
na nwa gi nwanyi

choro ka m
 ruola ya oru.
 Obi kaara ito m uto karia
 ma o buru na
 gi onwe gi
 chokwuru aka oru m
 gi na ezi na ulo gi nite,
 akaara m igosi unu
 otu m siri diri
 na njikere
 inyere unu aka...

Mgbemere:

Aghotara m
 otu O di gi n'obi

Onyeadumara:

Achoro m
 ka Imata na
 eji m ala ala obim...

Mgbemere:

I mere nke oma

Onyeadumara:

Kedu ihe bu
 aha nwa gi nwanyị

Mgbemere:

Nnaalu

Onyeadumara:

Nnaalu!
 Ezigbo aha
 maka onye oria

Mgbemere:

Ka m gaa mara
 ihe O na-eme ugbu a

Onyeadumara:

Kedu onye
 o maricha nwaanyi a bu?
 (tu o Nwaogazi aka)

Mgbemere:

O bu nwanyị
 na-echu nwa ara.

Onyeadumara:

Ehokwu m nile

nwanyị a mara mma
na-ese okwu

Ehee!

Nwa-oku-nwa,

uto di na nwanịyị,

ome m'n'obi

Ana m ebunyere gi

akpa ogwu m nile.

O dicha ka m

buru nwata ahu

Chukwu goziri

nke na anu

mmiri ara uto gi ahu.

(konye ya aka n'otu)

Aka ori m nile,

anamiibe m niite

nakwa ihe nile

ghasara m

bu nke gi.

Wereziem

mere ihe di gi mma.

Echidime:

Nwadibia

biko hapurum nwunye na.

Onyeadumara:

Gini!

onye a bu nwunye gi?

Echidime:

E e e.

Onyeadumara:

(mee dika o na-ebi Echidime

oma,

wee bagide nwunye ya).

E e e he?

Amaghikwa m

obi di m uto
 nke ukwu
 n'ibi ihunanya m
 nwere ebe unu abuo di.

Echidime:

(Dopu ya n'ahu nwunye ya)
 were ya nwayo biko,
 ewela iwe.

Onyeadumara:

Obi di m uto
 na unu bu
 di na nwunye.
 Ana m
 eweliri ya aka elu
 maka inweta di di ka gi
 (mee ka O na-cbi Echidime
 oma, ma site n'okpuru aka ya
 mipu, wee makuruzie nwunye
 Echidime).

Ana m
 ekpupukwara gi okpu
 maka inweta
 nwanyi a na-atọ ka
 mmanu ahu
 di ka nwunye gi.

Echidime:

(dogapukwa ya ozo)
 Nwa dibia,
 arioghim gi arijo
 maka udi otito
 mkpuru ji a
 i na-eto m

Onyeadumara:

Ichoghi ka m
 soro unu kelee Chineke,

- Echidime:** onye jikotara unu
dika. Di na nwunye?
O gaara adi nuna
n'etiti naani
mu na gi
mana biko
emetukwala maka
ebe nwunye m'ji.
Biko ozaola.
- Onye adumara:** Ebu m odinma
unu abuo n'obi
(mwekwa ihe mbu ahu)
O buru na m
biri gi oma
iji gosiputa
afo ojuju,
otu aka ahukwa
ka o di ebe nwunye gi di.
- Echidime:** (Kwapu ya)
O o o h!
nwoke a
site ebe a puo
kedu udi dibia
di ihe a?
(Mgbemere wee bata)
- Mgbemere:** Ha na-aga ikpota
Ada m nwanyi
ugbu a.
- Onye adumara:** Eji m anumu-ebe,
kponyu,
taata-okporokpo

nakwa ihe nile m
 jiri buru dibia
 na-eche ya.

Mgbemere:

Kedu ebe
 ihe ndi ahu di?

Onyeadumara:

(Wee mesa egedege ihu ya
 aka)

Ha no
 n'ime ebe a.

Mgbemere:

Inwetara ya

Onyeadumara:

(Choo ipisatu nwunye
 echidime aka)

mana dikam
 nwere mmasi
 n'ihe gbasra
 abuike ezi na ulo gi,

O kwesiri kam
 muritu mmiri ara
 nwanyi a

site kwanu ya mara
 otu ara ya si ar . . . . .

(Doro ya, O wee choo (da)
 kwasi ihe ahu

Inweghi ike
 ime nke ahu ebe a.

O bu onu diri dibia
 ilata ara umu nwanyi nile
 na-echu nwa ara.

Ma o bu onu gi o
 ma o bughi,
 Igaghi akpa ara

Echidime:

Onyeadumara:

Echidime:

- Onyeadumara:** nwunye m aka
 Ujo anaghi atụ gi
 i nupuru oke dibia isi.
 Ngwa si ebe a
 puo ugbu a!
- Echidime:** Nke abụ Ina-ekwu
 aghasaghim
- Onyeadumara:** (Wee kpuo ya anya)
 Aga m eme
 ka ibi daa gi ugbu a.
- Nwaogazi:** (Wee doro Echidime fegharja
 ya)
 Site ebe a puo.
 O putara na mu
 e nweghi ike igbochi ya
 ma O mee ihe
 okwesighi ime
- Echidime:** Achoghim
 ka o na-emetu gi aka
- Onyeadumara:** Tufia!
 Nwankitaa na-ebe
 mbere mbere nwanyi.
- Mgbemere:** Lekwa
 nwa ni nwanyi
 (Nraalu wee bata)
- Onyeadumara:** Ihe a o bu onye oja
 Ana-ekwu okwu ya?
- Mgbemere:** O bu ya,
 naani nwa nwanyi
 m niuru.
 Obi ga-agbawam

Onyeadumara:

ma o nwuo.
 O paghi eme
 udi ihe ahu.
 O paghi anwu
 ma dibia akpaghi ya aka.
 O dighi ka
 onye na-aria ajo orja.
 Ejim aka na
 nwaokorobia kpa ahu ya
 ka O choro
 (Nnaalu wee murja ochi)

Mgbemere:

Nna anyi ukwu
 I meela ka o chia ochi

Onyeadumara:

O ka mma otu ahu.
 O na-abu ihe irubaama
 oge obula dibia
 mere ka onye orja
 chia ochi.
 Gini na-eme gi?

Nnaalu:

kedu ehe o ka gi na njo?
 (Na-aza ya di ka onye ogbu,
 wee na-emesa aka n'onu ya, isi
 na agwa ya).

Ee, kpee
 kpe kpe,
 ahi ahi ahi.

Onyeadumara:

Eh? Kedu ihe
 Ikwuru?

Nnaalu:

(Meekwa otu mbu)
 ukpu, ege,
 ege, eyi!

- Onyeadumara:** gini?
Nnaala: Oyi ewi ahu
Onyeadumara: (jewe ya)
 He, hi, ho ei ai.
 Anaghi m aghota ihe
 Ina-ekwu
 kedu udi asusu
 umu agbara di ihe a?
Mgbomere: Nna anyi ukwu
 ihe a bu nsogbu
 anyi na-ekwu okwu ya.
 O nogidere
 kwusi ikwu okwu
 kangbe ahu,
 e nwebeghi onye
 ma ihe kpatara ya.
Onyeadumara: Ihe a emeela
Mgbomere: anyi eyigharia
 emume ahundi ya.
Onyeadumara: Maka gini kwanu?
Mgbomere: Nwoke ahu kwetara
 ichere ruo mgbe
 ahu diri ya nma
Onyeadumara: Mana kedu anu ohia ahu
 nke na-achoghi
 ka nwanyi ya buru
 onye ogbu.
 Eziokwu m
 asi na nwunyem
 ga-enwe udi nsogbu ahu,
 agaghi m acho igwo ya.

- Mgbemere:** N'agbanyeghi,
nnam ukwu
biko gbalia ike gi
mee ihe o bula
Inwere ike
Iji gwo ya.
- Onyeadumara:** Mba!
Enyela onwe gi nsogbu.
Gwam ugbu a,
O na-enwe nnukwu
ahu mgbu?
- Mgbemere:** Ebe o di ukwu.
Onyeadumara: Anyi ahukwala
nke ahu!
O na-apu apu,?
ebee ka
o na-akpaga uri?
- Mgbemere:** E e e
Onyeadumara: (Tugharia ebe onye orja di)
weta aka gi
udi ahu ikpo oku a
gosiri na
nwa gi nwanyi
bu onye ogbu.
- Mgbemere:** Nna anyi
ihe Ikwuru
bu eziokwu
O bu nsogbu ya.
- Onyeadumara:** (chia ochi)
Ha ha ha.
- Nwaogazi:** Ihula?

- Mgbemere:** N'agbanyeghi,
nam ukwu
biko gbalia ike gi
mee ihe o hula
Inwere ike
Iji gwo ya.
- Onyeadumara:** Mba!
Enyela onwe gi nsogbu.
Gwam ugbu a,
O na-enwe nnukwu
ahu mgbu?
- Mgbemere:** Ebe o di ukwu.
Onyeadumara: Anyi ahukwala
nke ahu!
O na-apu apu?
ebe ka
o na-akpaga uri?
- Mgbemere:** E e e
Onyeadumara: (Tugharia ebe onye oria di)
weta aka gi
udi ahu ikpo oku a
gosiri na
nwa gi nwanyi
bu onye oghu.
- Mgbemere:** Nna anyi
ihe Ikwuru
bu eziokwu
O bu nsogbu ya.
- Onyeadumara:** (chia ochi)
Ha ha ha.
- Nwaogazi:** Ihula?

- Okotala
ihe bu nsogbu ya
ozugbo ozugbo.
- Onyeadumara:** Anyi bu oke dibia
a maara aha ya
na-amata ihe ndi a
ozugbo ozugbo.
Onye anaghi ihe
nwere ike ko oke n'isi
kwuo na o bu nke a
ma o bu nke ozo
mana e werela na
nikpisi aka mesa
na nsogbu ahu
wee gwa gi na
nwa gi nwaanyi
dara ogbu
- Mgbemere:** O bu eziokwu,
mana O ga-amasim
ma lkooro m
ihe kpatara ya.
- Onyeadumara:** Nke ahu bu
obere okwu.
Ihe kpatara ya bu na
Onweghi ike
e ji ekwu okwu
- Mgbemere:** O dikwa mma,
mana gini mere
o nweghizikwa ike
e ji ekwu okwu?
- Onyeadumara:** Ndi okachamara nile

ga-agwa gi na
 o bu maka
 ihe nramaahu
 site n'otu
 mmadu si
 ejighari ire ya.

Mgbemere:

O bu eziokwu,
 mana ginj ka
 I chere kpatara
 ihe nramaahu a
 site n'ijighari ire ya.

Onyeadumara:

Ihe Amuma-mmiri kwuru
 banyere ihe a
 di oke mkpa.

Mgbemere:

Ekwenyere m
 na ya!

Onyeadumara:

A a h!
 O bu kwa nnukwu mmadu.

Mgbemere:

Iru uka adighi ya.

Onyeadumara:

Nnukwu mmadu
 a mara aha ya.
 Oke mmadu dika m
 (suo aka n'obi ya)
 mana o buru na
 anyi alaghaachi
 n'isiokwu anyi,
 echerem na ihe
 kpatara ekwughị okwu a
 bu ihe anyi
 bu oke dibia
 na-akpo

Nkwaranwewa,
site na Chakum-chakum,
agwa ezughi ike
arogh'ume,

ka m'ijo,
Ina aghota
asusu India?

Mgbemere:

Mba!
na oji! na oji!

Onyeadumara:

(na-eme ihe na ato ochi dika)
Nehi, dehi, may!
Lay!, kwehi.

Tumangara,
Miyi, moho eyi...

Mgbemere:

Chei!
Amaghi akwukwo
emejam ihe.

Nwaogazi:

Ihe a bu onye kwesim unu

Echidime:

Chukwu mere ebere
anaghim aghota
obuladi otu n'ihe
o na-ekwu

Onyeadumara:

Mana
nke kacha njo bu
na nlorumiilu
hapuru n'umeji
gawa n'obi
nke meziri ka
ufurakpa na-ewegara
uburu isi ukoro ojoo
di ihe ihe

nke na-akpata
nro oioo di ihe ihe.

Gee nti nke oma

Uche m di ya.

Mgbemere:

Onyeadumara:

Na-akpata nro oioo

di ihe ihe

gee m nti biko.

Mgbemere:

Aha m nile

bu nti nti

Onyeadumara:

Oge ufodu

mmadu rie akwa

e jiri chuo aja,

umu mmuo

uwere ike

gbakoo agbakoo

anye ya aka n'akpiri,

O buzie ogbu

dika ndi Ndi

na-akpo kwahi, n'elu kwahi

Aha!

Nna m'aka

O kwere enaala ihe nile

O kowara ya nke oma,

mana e nwere

ota, ihe tarum n'anya

ihe gbasara umeji

obi na ufurukpa.

O di m ka I nwetachaghị ya

makana e nweghi ihe

jikoro n'urumilu na mkputu

obi

Nwaogazi:

Mgbemere:

- Onyeadumara:** O bu eziokwu
oge nbu
e nw eghị ihe jikoro ha
mana anyị agbanwochaala
ihe nile ugbu a.
Ihe nile
gbasara igwo
ogwu agbanwochaala.
- Mgbemere:** A mataghi m otu ahụ,
biko gbagharam
maka aghotaghi aghota m
- Onyeadumara:** Nsogbu adighi.
Ikwesighi imatacha
ihe nile
anyị maata.
- Mgbemere:** O di kwany ofele?
Mana gini
ka I chere
anyị kwesiri ime
maka nsogbu ya a.
- Onyeadumara:** Ihe m chere anyị kwesiri ime?
Mgbemere: E e e!
Onyeadumara: Ndumodu na bu
ka unu kpoghachin ya
n'akwa ndina ya.
were aki, ukwa,
oka na ose-ikpo
nye ya ka o na-ata.
- Mgbemere:** Nna anyi okwu
O bu maka gini?
- Onyeadumara:** Makana

Oburu na
 O takota ihe ndia
 nile m kposiri aha,
 O ga-eme ka
 O diri ya mfe
 ikwu okwu.
 Ihe ndia
 ogwula ihe a na-enye
 Iche ma o bu Okooko.
 Onu a
 ka ha si amu
 ikwu okwu.

Mgbemere:

O bu eziokwu.
 Dibia nke a di egwu!
 Ngwa ngwa!
 wetanu aki, ukwa,
 oka na ose,
 oso oso.

Onyeadumara:

A ga m abiaghachi
 oge uhuru chi
 ka m mara
 ofu ahu di ya.
 (Gwawa nwunye echidime)
 Coetu nwanjiti oge
 (gwawa mgbemere)
 Nnanyi ukwu
 ka m nyetu nwanji a
 obere ogwu.

Nwaogazi:

Mu?

Onyeadumara:

Biko ejim ahu
 Nke ahu bu echiche

- onye adighi ahụ ụzọ.
 Onodu ojoo
 nke ahụ ike gi
 na-echu m ụra.
 Enweghi ihe
 O ga-ewepu gi n'ahụ
 ma m tuchie gi akuku.
Nwaogazi: Aghotaghikwa m
 isi nke a
 Nna anyi ukwu
 I na-atuchi m akuku
 ebe o dighi orja m
 na-aria?
- Onyeadumara:** Otu ahụ
 mmadu ji aṅụ mmiri
 iji gbochie
 akpiri ikpo nku
 ka e sikwa
 atuchi akuku
 maka orja na-abja n'ihu.
- Nwaogazi:** (n'we)
 Nna anyi ukwu
 nke a I na-ekwu
 agaghi ekwe omume.
- Onyeadumara:** E kweghi ekwe
 ga-egbu gi
 mana aghaghi m
 jchota ụzọ m
 ga agbaso
 iji kuziere gi
 ihe Imaghi

- Nna anyi ukwu
ka e emesia
- Mgbemere:** Chetu nwantinti,
biko.
- Onyeadumara:** Gini ka
Ichoro ime?
- Mgbemere:** Ka m nyetu gi
obere ego
- Onyeadumara:** (were aka ya chifee n'azu
n'okpuru efe ya, ebe
Mgbemere na-achokwu
iweputa ego).
Agaghi mana
ego o bula.
- Mgbemere:** Nna anyi ukwu
- Onyeadumara:** Mba! Mba!
Mba! Mba!
- Mgbemere:** Biko!
- Onyeadumara:** Ina-egwu egwu
- Mgbemere:** Biagodu!
naan; jide ya aka
- Onyeadumara:** Anaghi m aru oru
ka m data ego
- Mgbemere:** Amachani
ihe ndia
- Onyeadumara:** (nara ego abụ)
O zukwara ezụ?
- Mgbemere:** E e e.
- Onyeadumara:** Abughi m
O ta-nikpuru ego
- Mgbemere:** Ama m na

- Ibughi.
Onyeadumara: Enweghi m
 nmasi o bula
 n'ebe ego di
Mghemere: O'bu ilc m
 Chere nambu
 (O wee puo)
Onyeadumara: (lee ego ahụ anya)
 Obasi di n'elu
 Inyechara naani m
 nke a?
 ubochi ajoinjo.
 (wee puo) -
 (oku anyuo)

NKIRI NKE ABUỌ

(Chigboo wee zue Onyeadumara n'uzo)

- Chigboo:** Nna anyi ukwu
o teela aka
m jiri na-ache gi
ka Inyere maka.
- Onyeadumara:** (Mesa ya aka n'isi)
Oke isi owuwa.
- Chigboo:** Anaghi m
aria Oria,
o bughi ihe m
jiri maka ya
na-acho gi
- Onyeadumara:** Inaghi aria oria?
Gini mere
Igwaghi m otu ahu.
- Chigboo:** Na nkenke,
aha m bu Chigboo
onye ahu
Ina-enye ogwu
bu ezigbo nwanyị
m huru n'anya,
mana nwoke
anya ukwu ahu
bu nna ya
anaghi ekwe
ka m hu ya anya.

M wee choo ka
 Inyere m aka
 ka m bu ya
 maka naanị
 otu mkpuru okwu,
 nke nwere ike
 iweghachi mkpuru
 obi m.

Onyeadumara: (mara una mee ka O na-ewe
 rwe)

Kedu ihe l chere
 na m bu?

Ilechara
 oke dibia dikam,
 choo ka m tinye aka
 n'udi ihe a.

Chigboo:

Nna m ukwu
 emezina udi
 mkpotu a

Onyeadumara:

(kwaa ya aka)
 Aga m eme
 otu masiri m.

Chigboo:

Ibu anu oha
 Were ya nwayo
 nna anyi.

Onyeadumara:

Nwamkpi
 na-agbara oha ewu

Chigboo:

Bikonu

Onyeadumara:

Aga m agwa gi
 na abughim
 udi mmadu ahu,

e nwebeghi onye
nyere mudi mkpari a.
(Chigboo foputa akpa ego ya
nye Onyeadumara)

Onyeadumara:

Nna anyi ukwu
(Nara ya)
Obughikwa gi
ka m na-agwa
ihe nile a.
Ihu ezigbo nwaokorobia
ume ruru ala,
mana e nwere
ufodu na-abia ebe a,
na-akpasughari
mmadu iwe.

Chigboo:

Onyeadumara:

Nna anyi
gbaghara.
Nke ahu agaala.
Kedu ihe a

Chigboo:

na-emere gi?
Acho m igwa gi
na onia Ibjara
ebe a igwo
bu ihe aroro aro.
Otutu dibia agbaala afa
wee kpoo ya
otu ihe ma
o bu nke ozo.
Ufodu si na
o si n'uburu,
umeji, afo

ma o bu ufurukpa.
 Mana naani ihe
 kpatara orja a
 bu ihunanya.
 Nnaalu na-eme
 ka onye ogbu
 iji gbochie Nna ya
 ilunye ya nwoke
 na-abughị uche ya.
 mana, biko
 ka anyi puo ebe a
 ka ndi mmadu
 hapu ihu mu na gi.
 Aga m agwa gi
 ihe m choro
 ka l mere m.

Onyeadumara:

Nna anyi ukwu
 biko biawa.
 Imela ka m
 nwekwuo mmasi
 puru ihe n'okwu a,
 karịa otu
 obi gi ga-agwa gi.
 Ma gi abughị Nnaalu,
 Imara na mu
 abughị dibia
 a maara aha ya.
 (Ha wee jide onwe ha aka
 wee puo)

NKEBI NKE ATO

(Chigboo na Onyeadumara)

Chigboo:

O bu na
 I cheghi na
 O ga-adi nma
 ma in jie ejiji
 dika onye
 na-ebutere gi
 akpa ogwu gi?
 O buru na
 mu etee nzu,
 nchara na odo n'anya,
 nwoke ahu
 agaghikwa amata
 onye m bu.

Onyeadumara:

Nke ahu bu
 eziokwu petara ihe.

Chigboo:

Naani ihe m
 choro nghu a
 bu mkpuru okwu ato
 ma o bu ato
 tinyekwara anwansi
 ndi dibia
 nke ga-eme ka m
 dika nwadiota.

Onyeadumara:

Nke ahu
 abaghi uru.
 Ihe ndi ahu
 Iga-ete

- n'anya gi ezuola.
Eziokwu
amaghidi m
turu rachaa
n'ihe nile
a na-ako maka ya.
Chigboo: Gini?
Onyeadumara: Amadiha fopu m eze
ma o buru
na m ma ihe o buia
gbasara igwo ogwu.
Naani anya m lere gi
gosiri na Ibu
ezigbo mmadu,
n'ihu ya
aga m agwa gi eziokwu
dika I siri gwa m.
Chigboo: Gini!
Onyeadumara: Ibughi dibia...
Mba.
Ha manyere m
ka m buru dibia
ma m choro
ma achoghi m.
otu a
Ina-ele m anya.
amaghi m ihe o buia
gbasara dibia,
mana oge m
choputara na
hu choro iji
utari piagbuo m,
mu ekwerezie n'ike.
Mana kamgbe ahu,
akuko ugha a
agazuola cbe nile,

ndi mmadu esite
 ebe di iche iche
 na-abia ka ha bu m.
 ihe jiri otu a
 diri gawa,
 agam atagidesi eze m ike
 zawa dibia
 makana uru di ya
 kariri akari
 Ma l mere mma
 ma l mere njo.
 Iga-enweta ego gi.
 O dighi onye
 na-ata anyi uta
 maka onu anyi.
 Anyi nwere ike
 gwogbuo mmadu,
 o dighi onye
 ga-ata anyi uta,
 onye uta diiri
 bu onye nwuru anwu.
 Nke na-atokarisim uta
 bu na l nweghi ike
 ihu onye nwuru anwu
 ka ha na ene mkpesa
 megide dibia gburu ha.
 O bu ezokwu,
 ndi nwuru anwu
 na-akwanverc
 onwe ha apwu.
 (Hu ndi na abianu)
 Ndi a di ka ha
 choro ihu m.
 (Gwa Chigboo)
 Gaa chere m
 n'akuku ufo

Chigboo:

Onyeadamara:

- nwa agboghọ abụ.
(Chaghoo wee paa)
Uwaawuike na Ogemdi wee
bata)
- Uwaawuike:** Anyi na-achọ gị
na anyi ukwu,
na na Ogemdi
- Onyeadumara:** Kedu ihe o bu?
- Uwaawuike:** Nne ya nọ n'ite oria
kangbe onwa isi.
- Onyeadumara:** (wepu aka ka o nara ego)
Gini ka lehora
ka m mee ugbu a?
- Uwaawuike:** Anyi choro ka
inyetu anyi ogwu
anyi ga-eji gwoo ya.
- Onyeadumara:** Mana e kwesiri m
i ma ihe na eme ya
- Uwaawuike:** Isi oria ya bu asiri!
- Onyeadumara:** Asiri?
- Uwaawuike:** Ee!
- onu anaghi ezu ya ike
kama umeji ya,
na o bu obi ya
ga-eweputa obara,
ine o ga-eweputa
bu naani mmuri.
Oge ufoda
ahu oku na-ere ya
ukwara asuchihaala
akpiri ya
Anyi nwere dibia
na-enye ogwu
n'obodo anyi
mana o nwebeghi
ihe o mebeghi.

otu abughi ezi.
 Ugbu a o choro
 ichi ya udu
 mana ujo ji anyi
 nakana otutu ndi
 nuro udu ahu
 anwola.

Onyeadumara:

(weputa aka na-eweli ya na
 ewedata kwa ya iji gosi na ya
 choro ego)

Nwoke ni
 gbuo nma
 n'ihu akpukpo
 Kedu isiokwu gi?

Uwaawuike:

Isiokwu bu na
 anyi choro ka
 Igwa anyi
 ihe anyi ga-emc.

Onyeadumara:

Aghotaghim
 ihe I na-ekwu
 Ma o! ma o!

Ogemdi:

Nna anyi ukwu
 nne: ejighi ahu,
 ihe a bu ego
 anyi wetara ka
 I nye anyi ogwu
 anyi ga-enye ya.
 E. eee!

Onyeadumara:

Aghotaiem
 ihe I na-ekwu.
 Ihe a bu onye
 na-ekwu ihe
 na-aba na nti.
 Isiri na oju anya
 na-uchi nne gi,

- abụ oku na-ere ya,
 okpukpu ukwu
 na nke aka
 na atajisi ya,
 ege ufodu odido
 adowa ya,
 e mecha ya asaboo?
 Otu a
 Ka o siri di
 Aghotara m
 Isio kwu gi
 ozugbo ozugbo.
 Nna gi anaghi
 ihe o na-ako maka ya.
 Ugbu a
 Ichoro ka m
 nye ya ogwu?
 E ee
 ma anyi!
 ihe e nwere ike
 iji gwoo ya?
 O bu ihe m unoro
 Ngwa were
 otu mkpuru
 aki ilu a nye ya
 Nna anyi ukwu
 aki ilu?
 A kwadero aki ilu a
 ake oma maka
 igwo orja
 di iche iche

djka esi,
eze agwa,
mba nmanu,
eziokwu
oria o bala
nne gi
nwere ike iria.

Ogemdi:

Otutu ekwu adighi
n'aka mgbede,
ka anyi gaa
nye ya akj ilu a
ozugbo ozugbo.

Onyeadumara:

Gawana,
mana ya nwa
gbaanu mbo
nye ya
ezigbo okwukwu
otu ike kwere unu.
(Ha wee puo)
(Nwaogazi na Fehidine wee
bata)

Onyeadumara:

Lekwa onaricha
nwa oku-nwan
E ei.
ome na n'obi.
Naeni anya m
huru gi
na-emezi m obu
nopi nopi djka
onye ji unana
taa nmanu anu.

- Nwaogazi:** Nwadijia
were ya nwayo
ihe a I na-ekwu
akariala.
Anaghi m aghota
asusu gi fidia.
- Onyeadumara:** Daa n'ute orja,
nwa-oku-nwa,
daa orja,
ariso ka m
na-anjo gi.
jiri maka m
daa orja makana
nke ahụ ga-enyem
onu na ohere
nile di n'wa
ileta gi.
- Nwaogazi:** Nna anyi
ekelele m gi,
mana agaghi m
arja orja
na ya foduzie
gi nwa igwo m.
- Onyeadumara:** Omaricha
Nwa-oku-nwa
I nweta ka ebere gi
si emere m
maka nwoke
mberembere na Ogbuu a
I sirj na O bu di gi.
- Nwaogazi:** Ginikwanu ka m

puru ime?
 Nke ahu bu
 uppie diji mmehje m
 otu onye siri mezie
 akwa ya ka
 O ga-esi edina ya.

Onyeadumara:

Gini!
 ijiji a.
 Nwoke a na-chughari gi
 n'odu n'odu
 na-achoghi ka
 nwoke o bu
 tupuru gi onu.
 O hoo!

Nwaogazi:

E nwebeghi ibe Ihuru.
 Nke a bu naani
 nke ntakiri
 n'ime agwa
 ojoo ya nile.

Onyeadumara:

Nke a dika ibe
 na-eme na ara
 Kedu otu nwoke
 ga-esi tachia obi
 imejo onye dika gi
 Nwa-oku-nwa,
 ama m otutu madu
 (tuo onwe ya aka)
 otu n'ime ha
 no ebe a,
 bu ndi ga-eche
 na ha eruola ala eze

naani na o buru
 na ha esute gi omu
 Kedu otu
 ugo chara acha
 dika gi siri
 bia daba n'aka
 ezi oha a dika..
Gbaghara m
 maka nji otu a
 na-ekwuru di gi okwu.

Nwaogazi:

Esogbula onwe gi.
 ihe ndia I na-ekwu
 bucha eziokwu.

Onyeadumara:

Ekwere m
 n'ihe i kwuru.
 Ihe kwesiri ya bu
 ka I mee ya the
 ga-aghawa ya obi,
 ka o taa ahubu
 gbasara otu a
 o na-esogharị gi.

Nwaogazi:

O buru nani
 chewe ihe gbasara
 ita ya ahubu
 o ga-eme ka m
 tinye aka n'ihe di egwu.

Onyeadumara:

Cice nti.
 O ka nina ma
 ichoo otu nwoke
 Iga-eji emekpo
 Di gi obi.

Nke ahu ga-ado ya
 aka na ntị,
 Chukwu nwekwara ike
 mee ebere
 mu aburu onye
 Iga-aboro.

(Ha wee chopta na Echidime
 no ha n'azu wee na anụ ihe ha
 na-ekwu, ha wee na
 ezoghari. Dibia wee na-eme
 ihe ndi na-ato ochi,
 Mgbemere wee bata)

Mgbemere:

Echidime.
 ha nwere ka I siri hu
 nwadara anyi?

Echidime:

Anaghị m ebe
 O kporo. O anye m
 tinye isi m

Mgbemere:

Kedukwara ebe
 ha nwere ike
 Iga ugbua?

Echidime:

Anaghị m
 Naanị ihe m naara bu
 na Umuagbara
 ga adoputa ya ire.

Mgbemere:

Gaala ozugbo,
 gaala ihe
 nwa m nwanyị na-eme.

(Echidime wee puo, Chigboo
 na Umuagbara abata)

Mgbemere:

Enee!

- Onyeadumara: Ananiam achọ ebe ịgana.
Agaram azu ụlọ maka I wapu ndi na-acheghi ịng (gosi na ya nyuru mmamiri)
Kedu otu onye oria gi di ?
- Mgbemere: O diwanyere njo k'ingbe abụ o risiri ihe ndi abụ I siri ka e nye ya.
- Onyeadumara: Otu abụ ka o ka mana.
O putara na ogwu ndi abụ na aru otu ha
- Mgbemere: Ee
mana uyo na-atara makana ihe ndi abụ nwere ike
ghakuru ya n'akpu
- Onyeadumara: Enyeli onwe gi nsegha
I nwere m ihe a na-akpo kponyuu,
nke na-emu ka ike oja belata
mana ana m eche ka nwa gi nso

na gbatara m'ama
 ma ndi kumara
 tupa nnyanara
 die na gbatara

Mgbemere:

(Igwachighara)
 Onye a g'na ya so
 o bu onye?

Onye adumara:

(Na-akwara ndi n'anya)
 na o bu onye na-ezuru
 akpa igwa)
 O bu nwa

Mgbemere:

Nwa onye ...
 (Mekwara ndi n'anya)

Onye adumara:

Onye na-ezuru
 (me ka onye oghara)

Mgbemere:

O doola n'anya

Onye adumara:

O ga-adi nwa g'na nwa
 nna n'anya.
 (Nwaogazi na Nna n'anya
 bata)

Nwaogazi:

Nna anyi ekwa,
 Ada g' nwananyi
 Choro ikpagharo
 iji g'ochi
 ukwu oziza

Onye adumara:

O ga-adi ya nna
 n'anya
 G. Nwaogazi na
 sonye ya zara,
 gbatara ka
 na-ezuru ya anyi

n anyi ugbato ugbato,
 ka m nwee ike
 jatachaa nna ya
 ka o si arịa ya.
 (O tnye Mgbemere aka na
 nna, jisichaa ya ike ka o
 lewe ya anya, hapu ima ilu
 ndi ozo na-eme)
 Nna anyi ukwu
 otutu oge
 ka ndi dibia
 na esi arumaru uka
 gbasara ndi nwoke
 na ndi nwanyi,
 ndi di mfe igwo oria.
 Agam acho ka
 l gee m nfi
 ma lchoo.
 Ufodu na-asi ee,
 ufodu na-asi oolo
 ma onwe m na-asi
 fie na oolo,
 ruo mgbe
 o ga-edo
 oke na ngwere anya
 na nne ejighi anyi
 bu umunwoke
 na ndi nwanyi.
 Onye choro iju
 ekwensu na oru ya
 ga-ebugodu uzo

mara eto o ga-eme
 nwanji di n'igbo ya.
 Erwere
 nenoputa p'uru tche
 anyi na-eme
 ija lee na
 ndi nwoke
 ha nwere tse
 i nony nke ha tche ma...

Nnaalu:

(Na-agwa Chigbo)
 Mba!

Mgbemere:

o nweghi ihe
 ga-eme ka na
 gbanwo obum.
 Ihe ahu bu
 olu Adam!
 O na-ekwu okwu Oo!
 oke dibia
 kariri ibe ya!
 Anam
 ekpupuru gi,
 okpu
 maka aka ogwu gi.
 Gini ka na
 puru inere gi
 iji kwughachi gi
 ugwo afo oma gi?

Onyeadiumara:

(Na-agaghari n'elu nkwago,
 na-echichakwa nku anya ya)
 Diochi,
 anaghi akocha

- ibe o hiri
 a elu ngwa.
 Naani
 Oba: di niela
 ma **ndi** tamuo oioo
 ghabata nwata a n'ime.
 Anya m
 ahula nti m
 n'ebe m na-acho
 ikpoghachite ya
 n'ala ndi di ndu.
Nnaalu:
 Nna anya
 e nweteghachiani
 ske e ji ekwu okwu,
 mana a choro m
 igwa gi na
 enweghi nwoke ozo
 ma ga-ekwe
 ka o hio m
 kara chigbo.
 Mbo ndi ozo
 Ina-agna
 agaghi enwe isi.
Mghemere:
Nnaalu:
 E enweghi ihe
 puru igbanwo
 nkpebi ni.
Mghemere:
Nnaalu:
 Gini?
 O gaghi abara gi uru
 isi agugo,
 ka m gwa gi

e nweghi udi
 m'ose n'og n
 ga-ene ka m
 luo onye
 abuyi uche m
 O ga-akara m nuna
 kpachigide onwe m uzo,
 buti ukochukwu
 ka n'ala onye mu
 ahughi n'anya.

Mgbemere:

Nnaalu:

Gee m'...
 (n'ose olu)
 Ooole ma o!
 Ina atufu oge gi
 na nkiti,
 ekwachaala m.

Mgbemere:

O baghizikwa
 uru o bula
 (gwawa Dibja)
 Nra anyi ukwu
 biko merem ya
 ka o daakwa ogbu ozo.

Onyeadiumara:

Nke alu bu
 naan'otu ihe
 mu enweghi ike ime.
 Nani otu ihe m
 nwere ike ime
 ni nwere gi aka
 bu ime gi udu nti,
 ka ihaya mu
 ihe igi na ekwu.

- Mgbemere: Ekelele! m'igi!
 igwawa Nnaalu)
 ya bu l'ebere na.
- Nnaalu: O baghi ure!
 okwa gi dika mmiri
 a w'ani n'ei nkwate.
- Mgbemere: Iga-aburiji
 onye na eboro ka
 Iha na gburu eni a
- Nnaalu: O ga-akara m'oma
 inwu anwu
 tpu nke alu emee.
- Onyeadumara: (igwawa Mgbemere)
 Biko
 hapuru m'oti a
 ka m'ruo ya.
 O hukwa
 otu otu ahu
 ka na-enye ya usogbu,
 mana anam aju ya.
- Mgbemere: Ichoro igwa m
 na l'awere ike
 igwo ndi
 ogha aghara
 iise nmuo
 di otu a?
- Onyeadumara: Eee.
 Hapuru m'ya
 Ejini ogwu ha nile.
 Nwanga m'
 ga-eji aka ya

enye ya ogwu
 nke agbua
 (Tuo Chigbo aka)
 Gee nji,
 Ihula na
 ihunanya o nwere
 che Chigbo d:
 na ewute nna ya.
 Oge adighizikwa,
 e mee
 ngwangwa
 emegharu odachi.
 Nani ogwu ndi nana
 ga-agwo oriaa bu
 egbe-buru-ogbalaga
 nke e tnyere
 mkparu nturu-ime
 ole ma o bu ole
 O nwere ike
 gbaa isi akwara
 maka inu ogwu ndia,
 mana ikwesiti
 ma oru gi.
 Nke kacha nkpa bu
 she-nwanyi-riri-kweta.
 Kporozie ya gagharita,
 iji diri na nukere
 maka ogwu ndia,
 ka nu na nna ya
 kparia uka.
 Biko

- Onyeadijima:** Nke aha nke ọmụmụ
Mgbemere: Ọmụmụ nke ọmụmụ nke
 ọmụmụ nke ọmụmụ
 ọmụmụ
- Onyeadijima:** Nke aha
 ọmụmụ nke ọmụmụ
- Mgbemere:** Ọmụmụ nke ọmụmụ
 ọmụmụ nke ọmụmụ
 ọmụmụ nke ọmụmụ
- Onyeadijima:** Nke aha
 ọmụmụ nke ọmụmụ
- Mgbemere:** Ọmụmụ nke ọmụmụ
 ọmụmụ nke ọmụmụ
 ọmụmụ nke ọmụmụ
- Onyeadijima:** Nke aha
 ọmụmụ nke ọmụmụ
- Mgbemere:** Ọmụmụ nke ọmụmụ
 ọmụmụ nke ọmụmụ
 ọmụmụ nke ọmụmụ
 ọmụmụ nke ọmụmụ
 ọmụmụ nke ọmụmụ
- Onyeadijima:** Nke aha nke ọmụmụ
 ọmụmụ nke ọmụmụ
- Mgbemere:** Ọmụmụ nke ọmụmụ
 ọmụmụ nke ọmụmụ
 ọmụmụ nke ọmụmụ
- Onyeadijima:** Nke aha nke ọmụmụ
 ọmụmụ nke ọmụmụ
- Mgbemere:** Ọmụmụ nke ọmụmụ
 ọmụmụ nke ọmụmụ
 ọmụmụ nke ọmụmụ
- Onyeadijima:** Nke aha nke ọmụmụ
 ọmụmụ nke ọmụmụ
- Mgbemere:** Ọmụmụ nke ọmụmụ
 ọmụmụ nke ọmụmụ
 ọmụmụ nke ọmụmụ

mekoro ihe
 ka'iji ya.
 O kwesiri:
 iwebata amamihe
 nwa ebulako
 tapu ya emene gi
 (Echidime wee bata)

Echidime:

Anyan:
 anyula ntim taa
 Nna anyi,
 Ada gi nwaanyi na
 nwata nwoke a
 na-akpo Chigboo
 aghafuola !
 O bu ya ka
 dibia kpo bata ebea,
 ihe mife a bu
 aka oru dibia gi a.

Mgbemere:

Ginji !
 Chei !
 Inwere ike ita m aru
 n otula n'asogh' nsi.
 Geanu kporo m
 Ndi uwe oji
 Onye ekwela ya
 guo ebu a
 Onye ori.
 Agwunsi gi akwafuola gi
 taa.

Echidime:

Nwadtbia,
 taa ka lga-anwu.

o kweghi nye
 go azoputi gi
 n shu n'aa.
 (Ukwajoku wee bata na-
 nywa Echidime)

Ukwajoku:

Chi m'ee ?
 kamghe n' chomara
 t'bi n'aa.
 B'ke
 e nyere otu l' siri n' akuko
 banyere
 d'oja anu n' chomara unu?

Echidime:

Lee ebe o na
 na-eehere onwu ya.

Ukwajoku:

Umu ?
 Di n' na-eehe onwu ya ?
 Chukwa ekwela !
 Gini ka o mere
 unu jiri choo
 igou ya.

Echidime:

O gara kp'aa unu
 mere Ada nna anyi ukwu
 jiri gbafo.

Ukwajoku:

Ewee !
 Ezigbo di n'
 O bu eziokwu
 na ha na-acho
 igbu gi egbu ?

Onyeadumara:

I hujany ya ugbu a
Ukwajoku:
 Ndj nle a
 ha ga-anu ebe a

Chigbo: 1999

Chigbo

ka m'iche-ro ma na gina ka ma
 na-ana che a?
 (Nna'ku, Chigbo na
 Nwa-soni wee'ntai)
 Nna'ku na ISMIL

Onyeadiyamar:

(n'otuwe ya)

Ora di na akantchakwara na

Ukwajoku:

Ibe o ha na ha

na ọmụmụ na ọmụmụ na

na ọmụmụ na ọmụmụ na

ekete maka aka otu gi.
 dika dibia. O bu na nyere gi
 ebi mbua. ebi ebi.

Onyeadumara:

E eee?
 Gi mere ha jiri ya, na
 udi anah nle ean ha ya ma
 ni?

Chigbo:

Igwawa. Onyeadumara!
 Nube esi ma nma nma
 aboola. eji otutu na.

Onyeadumara:

O dila nma.
 (gwa Ikwanike)
 Agi ma agbighi na
 maka nle nle nle na
 ha ya ma. ebi ebi
 na gi mere anah na
 bari dibia na
 troyekwara. ebi ebi
 asoputa na nle nle na
 nare
 wee pata, nma nle nle na
 gwa nma kwabi
 nwe gi nke omi
 maka Ikwanyere
 ebi nma nle nle na
 makana oke dibia
 wee jwe. nle nle na
 O wee kpam
 nwa nye ya gwe
**(Oku anyuọ kpam
 kpam)**

Maazi Ben Igbokwe bu onye Umumumu Umueze Mbieri nke di na Kansul ime obodo Mbaitoli.

O ruola oru n'ulo oru Steeti Imo na ahu make nka na omenala, ulo oru Imo Broadcasting Corporation (IBC), Owerri ma na-enyetukwa aka n'oru banyere asusu Igbo n'ulo oru ndi ozo digasi iche iche ka o di ugbua O na-akuzi asusu Igbo na ngalaba ihe omumọ ozuzu (D.G.S.) Nke Mahadum FUTO di n'Owerri.

DIBIA MBEREDE bu akwukwo ya nke asaa o biputarala.

A chikata onye uwa, a chinye ya na Chioma, mana mmadu o nwere ike buru okpoka dibia n'amaghi na ya bu ya?

Ngwa gudazie akwukwo a ka lhu etu utali a piara Openku, bu Onyeadamara siri weputa akaraka ya dika oke dibia, ogwo edetu onu.

ISBN: 978-2579-77-9

Published by
PERFECT STORES

Kindle Edition

100% Royalty Free
www.perfectstores.com

Dibia mberede: ejije ntoochi By Igbokwe, B. is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).